

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Філософський факультет
Кафедра логіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заст. декана
філософського факультету
Дмитро НЕЛПА

«31» вересня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
„СУЧАСНА ЛОГІКА”

для студентів філософського факультету

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	033 Філософія
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Філософія
спеціалізація	-
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	II-III
Кількість кредитів ECTS	8
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік, іспит

Викладачі: Колотілова Наталія Андріївна, д.філос.н., доцент кафедри логіки (2-й сем.)
Хоменко Ірина Вікторівна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри логіки (3-й сем.)

Пролонговано: на 202~~2~~/202~~3~~ н.р. (І. Масченко) «31» вересня 202~~1~~р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 202_/202_ н.р. _____ (_____) «__» ____ 202_р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробники: *Хоменко Ірина Вікторівна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри логіки (3-й сем.); Колотілова Наталія Андріївна, д.філос.н., доцент кафедри логіки (2-й сем.)*

Затверджено
« 27 » серпня 2021 р.

Зав. кафедри логіки

 (Ірина ХОМЕНКО)

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією філософського факультету

Протокол від «31» серпня 2021 року № 2

Голова науково-методичної комісії (Ірина МАСЛІКОВА)

«31» серпня 2021 року

Пролонговано на 2022-2023 н.р. Протокол № 2 від 31 .08 .2022 р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – забезпечення стійкої системи знань з сучасної логіки через вивчення головних теорій класичної та неklasичної логіки для забезпечення розвитку та вдосконалення навичок логічного аналізу філософської проблематики.

2. Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

1. До початку вивчення цього курсу студенти мають **знати** предмет та метод логіки; основні етапи розвитку логічного знання; основи логіко-семіотичного аналізу мови; табличне визначення логічних сполучників; основні формально-логічні закони; види міркувань.
2. **Вміти** виявляти логічну форму міркування за допомоги методу формалізації; будувати міркування відповідно до законів і правил логіки; знаходити помилки в текстах, пов'язаних з їхнім порушенням.
3. **Володіти елементарними навичками** роботи з фаховою літературою та пошуковими системами в інтернеті.

3. Анотація навчальної дисципліни: дисципліна «Сучасна логіка» є обов'язковою дисципліною, яка викладається в 2 та 3 семестрі бакалаврату. Навчальна дисципліна знайомить студентів з періодами розвитку сучасної логіки, характерними ознаками класичної логіки, специфікою побудови логічних теорій на семантичному та синтаксичному рівнях. Розглядаються мови класичної логіки висловлювань та класичної логіки предикатів. З'ясовуються семантичні методи класичної пропозиційної логіки (таблиці істинності, аналітичні таблиці, теоретико-модельна семантика), синтаксичні побудови класичної пропозиційної логіки (аксіоматичне числення, натуральне числення, числення секвенцій). Визначаються основні відношення між формулами класичної логіки. Розглядаються метод аналітичних таблиць та числення секвенцій класичної логіки предикатів. Студенти вивчають питання щодо визначення неklasичної логіки, знайомляться історією розвитку логічного знання кінця ХХ – початку ХХІ ст., опановують різні системи сучасної неklasичної логіки. У процесі вивчення дисципліни студенти оволодівають логічним інструментарієм, який дозволяє використовувати його у подальшому для розв'язання філософських проблем.

4. Завдання (навчальні цілі) – надати студентам цілісну систему знань про сучасну логіку через вивчення головних теорій класичної логіки.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ФК 5. Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення.

ФК 6. Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.

ФК 7. Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.

ФК 11. Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.

ФК 14. Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація 4. автономність і відповідальність)		Методи викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
	Знати:			
1.1	предмет, методи, теоретичні	Лекції,	Усна доповідь, вправи,	15

	основи сучасної логіки	семінари, самостійна робота	самостійна робота з текстами, контрольна робота, підсумкова контрольна робота, іспит	
1.2	головну проблематику сучасної логіки	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, вправи, самостійна робота з текстами, контрольна робота, підсумкова контрольна робота, іспит	15
	Вміти:			
2.1	демонструвати знання спеціалізованої літератури в царині сучасної логіки	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, вправи, самостійна робота з текстами, контрольна робота, підсумкова контрольна робота, іспит	20
2.2	пояснювати як працюють методи сучасної логіки у процесі побудови міркувань	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, вправи, самостійна робота з текстами, контрольна робота, підсумкова контрольна робота, іспит	20
	Комунікація:			
3.1	демонструвати здатність до вільної комунікації українською мовою	Лекції, семінари, самостійна робота	Усна доповідь, вправи, самостійна робота з текстами, контрольна робота, підсумкова контрольна робота, іспит	20
	Автономність і відповідальність:			
4.1	самостійно приймати рішення щодо застосування методів сучасної логіки для розв'язання практичних завдань	Семінари	Усна доповідь, вправи, контрольна робота, підсумкова контрольна робота, іспит	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
ПРН 11. Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.	+	+	+	+	+	
ПРН 12. Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.	+				+	+
ПРН 13. Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.			+			+
ПРН 15. Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.			+	+	+	
ПРН 16. Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки:

7.1. Форми оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1–1.5), що складає 30% від загальної оцінки та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1–2.5); (комунікація 3.1-3.3); (автономність та відповідальність 4.1-4.2), що складає 70% загальної оцінки.

Оцінювання семестрової роботи (2-й семестр):

1. **Усна доповідь:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 – 5/ 10 балів.
2. **Вправи:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 – 10/ 20 балів.
3. **Самостійна робота:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1 – 5/ 10 балів.
4. **Контрольна робота (теоретична складова):** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 – 14/ 20 балів.
5. **Контрольна робота (практична складова):** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 – 14/ 20 балів.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (вправи, усні відповіді, контрольні роботи) та за самостійну роботу (конспекти). Всі види робіт за семестр мають у підсумку:

- в максимальному вимірі 80 балів
- в мінімальному вимірі 48 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати розглянуті на семінарі практичні завдання у письмовій формі.

Підсумкова контрольна робота в письмовій формі: РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 – 12/ 20 балів.

Підсумкове оцінювання у формі заліку:

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкової контрольної роботи. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання.

Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж критичний мінімум – 60 балів, передбачена співбесіда з тих питань, які винесено на підсумкову контрольну роботу.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 48, максимум 80 балів) та підсумкової контрольної роботи (мінімум 12, максимум 20 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова контрольна робота	Підсумкова оцінка
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

Оцінювання семестрової роботи (3-й семестр):

1. **Усна доповідь:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 – 12/ 20 балів.
2. **Вправи:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 – 12/ 20 балів.
3. **Самостійна робота:** РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1 – 12/ 20 балів.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усіх (двох) частин навчальної дисципліни. Загальна семестрова оцінка складаються із балів, отриманих за 1) аудиторну роботу (усні доповіді, вправи), 2) самостійну роботу з текстами.

Всі види робіт в семестрі мають в підсумку:

- в максимальному вимірі 60 балів
- в мінімальному вимірі 36 балів

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар в письмовій формі.

Підсумкове оцінювання у формі іспиту:

Іспит у письмовій формі - РН 1.1, 1.2, 2.1, 2.2, 3.1, 4.1 – 24 / 40 балів

Екзаменаційне оцінювання відбувається в письмовій формі. Білет складається з 2 питань, кожне з яких оцінюється за шкалою 20 балів, що в загальному підсумку дає 40 балів за іспит.

Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за іспит не може бути меншою 24 балів. У випадку, коли студент на іспиті набрав менше 24 балів, вони не додаються до семестрової оцінки (незалежно від кількості балів, отриманих під час навчального періоду). В екзаменаційній відомості у колонці «бали за іспит/ екзамен» ставиться «0», а в колонку «підсумкова оцінка з дисципліни» переноситься лише кількість балів, отриманих під час семестру. Рекомендований мінімум допуску до іспиту – 36 балів.

Таким чином, підсумкова оцінка з дисципліни (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестр (мінімум 36, максимум 60 балів) та екзаменаційної роботи (мінімум 24, максимум 40 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка з дисципліни
<i>Мінімум</i>	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2. Організація оцінювання:

Семестрова робота (2-й семестр)		Семестрова кількість балів	
		Min – 48 балів	Max – 80 балів
Аудиторна робота:			
Усна доповідь	Семінари протягом семестру	«1» x 5 = 5	«2» x 5 = 10
Вправи	Семінари протягом семестру	«1» x 10 = 10	«2» x 10 = 20
Самостійна робота	Травень	«5» x 1 = 5	«10» x 1 = 10
Контрольна робота	Теоретична складова до тем 1-3	«14» x 1 = 14	«20» x 1 = 20
	Практична складова до тем 4-6	«14» x 1 = 14	«20» x 1 = 20
Підсумкова контрольна робота	До тем 1-6	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Підсумкова оцінка з дисципліни		60	100

Критерії оцінювання (2-й семестр):

1. Аудиторна робота:

Усна доповідь:

2 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом;

1 бал – студент поверхово володіє навчальним матеріалом.

Вправи:

2 бали – студент правильно виконує практичні завдання;

1 бал – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, виконання практичних завдань може містити несуттєві неточності.

Контрольна робота (теоретична складова/ практична складова):

20-17 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, демонструє ґрунтовні знання при виконанні практичних завдань;

16-14 балів – в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, робота містить несуттєві неточності;

13-0 балів – фрагментарно та поверхово володіє навчальним матеріалом, має суттєві помилки у виконанні практичних завдань.

2. Самостійна робота:

Самостійна робота:

10 балів – студент опрацював матеріал у повному обсязі;

5 балів – студент законспектував матеріал фрагментарно.

3. Підсумкова контрольна робота:

20-18 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, демонструє ґрунтовні знання при виконанні практичних завдань;

17-15 балів – в достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, робота містить несуттєві неточності;

14-12 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, робота містить суттєві неточності;

11-0 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, має суттєві помилки в роботі.

Шкала відповідності (2-й семестр):

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

Семестрова робота (3-й семестр)		Семестрова кількість балів	
		Min – 36 балів	Max – 60 балів
Аудиторна робота:			
Усна доповідь	Семінари протягом семестру	«1» x 12 = 12	«2» x 10 = 20
Вправи	Семінари протягом семестру	«1» x 12 = 12	«2» x 10 = 20
Самостійна робота з текстами	Термін виконання: листопад	«12» x 1 = 12	«20» x 1 = 20
Загальна семестрова оцінка з дисципліни		36	60

Критерії оцінювання (3-й семестр):

1. Аудиторна робота:

Усна доповідь:

2 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом;

1 бал – студент поверхово володіє навчальним матеріалом.

Вправи:

2 бали – студент правильно виконує практичні завдання;

1 бал – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, виконання практичних завдань може містити несуттєві неточності.

2. Самостійна робота:

20-16 балів студент у повному обсязі володіє матеріалом, вільно та аргументовано його презентує, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність, незаангажованість здійсненого дослідження;

15-12 балів - студент у достатньому обсязі володіє матеріалом, вільно його презентує, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність

проведеного дослідження. Допускаються несуттєві неточності;

11-1 бал – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі.

3. Кожне питання в екзаменаційній роботі (в білеті 2 питання):

20-16 балів студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність письмової роботи;

15-11 балів - студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність письмової роботи. Допускаються несуттєві неточності;

10-6 балів - в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

5-0 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань. Має суттєві помилки в роботі.

Шкала відповідності (3-й семестр):

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0 59

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (2-й семестр)**

№	НАЗВА ТЕМИ	Кількість годин		
		Лек.	Сем.	Сам. роб.
<i>Частина 1. Класична пропозиційна логіка</i>				
1.	Тема 1. Загальна характеристика класичної логіки	2	2	
2.	Тема 2. Семантична побудова класичної пропозиційної логіки	10	10	30
3.	Тема 3. Синтаксична побудова класичної пропозиційної логіки	6	8	15
4.	Контрольна робота (теоретична складова)	2		
<i>Частина 2. Класична логіка предикатів</i>				
5.	Тема 4. Загальна характеристика класичної логіки предикатів	4	2	
6.	Тема 5. Семантика класичної логіки предикатів	2	4	15
7.	Тема 6. Синтаксис класичної логіки предикатів	2	2	
8.	Контрольна робота (практична складова)		2	
	Підсумкова контрольна робота	2		
	Всього	30	30	60

Загальний обсяг – 120 год., у тому числі:

Лекцій – **30** год.,

Семінарських занять – **30** год.,

Самостійна робота – **60** год.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ (3-й семестр)

№ п/п	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінари	Самостійна робота
Частина 1. Вступ до сучасної логіки				
1.	Предмет і метод сучасної логіки	4	4	10
2.	Історія становлення сучасної логіки	2	2	5
Частина 2. Розділи сучасної логіки				
3.	Передумови створення багатозначної логіки	4	2	5
4.	Багатозначна логіка Лукасевіча	6	6	10
5.	Сучасні багатозначні логіки	4	4	10
6.	Загальна характеристика модальної логіки	2	4	5
7.	Синтаксис модальної логіки	4	4	10
8.	Семантика модальної логіки	4	4	10
ВСЬОГО		30	30	60

Загальний обсяг **120 год.**, в тому числі:

Лекцій **30 год.**

Семінари **30 год.**

Самостійна робота **60 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (2-й семестр)

Основна:

1. Алексюк І.А. Логіка. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2017.
2. Конверський А.Є. Логіка (традиційна та сучасна). 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2008.
3. Конверський А.Є. Сучасна логіка (класична та некласична). 2-ге вид. перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2017.
4. Хоменко І.В. Логіка – юристам. – К.: Четверта хвиля, 1997.
5. Hintikka J. Logic in Philosophy – Philosophy of Logic. In: Hintikka J. Logic, Language-Games and Information: Kantian Themes in the Philosophy of Logic. Oxford University Press, 1973. P.1-25.

Додаткова:

1. Ішмуратов А.Т. Вступ до філософської логіки. – К.: Абрис, 1997.
2. Колотілова Н.А. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку. – К.: Центр учбової літератури, 2019.
3. Колотілова Н.А. Логіка і риторика в дослідженнях аргументативної проблематики початку ХХІ ст. *Гілея: науковий вісник*. 2019. Вип.142 (№ 3). Ч. 2. Філософські науки. С.69-72.
4. Комаха Л.Г., Колотілова Н.А. Особливості розвитку логіки початку ХХ та ХХІ ст. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія*. 2021. Вип. 2 (34). С.14-19.
5. Хоменко І.В. Логіка. – К.: Центр учбової літератури, 2007.
6. Хоменко І.В., Алексюк І.А. Основи логіки. – К., 1996.
7. Щербина О.Ю. Філософія логіки, філософська логіка, аргументація // *Філософська думка*, 2013, № 5. – С.102-111.
8. Copi I.M., Cohen C., McMahon K. Introduction to Logic. 14th edition. Pearson Education Limited, 2014.
9. Copi I.M. Symbolic Logic. 4th ed. Macmillan Publishing Co., Inc., 1973.
10. Introduction to Logic // <http://logic.philosophy.ox.ac.uk/main.htm>

11. Handbook of the History of Logic. D.M.Gabbay and J.Woods (eds.). Amsterdam: Elsevier, vol.5, 2009, vol.6, 2012.
12. Handbook of Philosophical Logic. D.Gabbay and F.Guenther (eds.). Vol. 1. Elements of Classical Logic. D.Reidel Publishing Company, 1983.
13. Hilbert D., Ackermann W. Grundzüge der theoretischen Logik. 6 Auf. Springer-Verlag Berlin Beideiberg GmbH, 1972.
14. Kleene S.C. Mathematical Logic. John Wiley & Sons, Inc., 1967.
15. Plato J. von (2014). The Development of Proof Theory // <https://plato.stanford.edu/entries/proof-theory-development/>
16. Portoraro F. (2019). Automated Reasoning // <https://plato.stanford.edu/entries/reasoning-automated/>
17. Shapiro S. (2018). Classical Logic // <http://plato.stanford.edu/entries/logic-classical/>
18. Sider Th. Logic for Philosophy. Oxford University Press, 2010.
19. Smith P. An Introduction to Formal Logic. Cambridge: CUP, 2003.
20. Whitehead A.N., Russell B. Principia Mathematica. Part 1. Mathematical Logic. 2nd ed. Cambridge University Press, 1927.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (3-й семестр)

Основна:

1. Конверський, А.Є., (2004) *Логіка (традиційна та сучасна)*. Підручник – Київ: Центр учбової літератури.
2. Хоменко, І., Шрамко Я., Козаченко Н., Санду Г. (2017) *Сучасна логіка. Частина 2. Некласична логіка*. Підручник. Київ: ВПЦ «Київський університет».
3. De Swart, H., (2018). *Philosophical and Mathematical Logic*. Springer.
4. Girle, R. (2000). *Modal logics and philosophy*. Teddington: Acumen.
5. Sainsbury, R. M. (2001). *Logical forms: An introduction to philosophical logic*. Oxford: Blackwell.

Додаткова:

1. Хоменко, Ірина і Шрамко, Ярослав., (2019). Чи є нормативною наука логіки і як вона може нею бути? Філософська думка, № 5, С. 52-63. DOI: <https://doi.org/10.15407/fd2019.05.052>
2. Хоменко, Ірина., (2022). Що таке емпірикалізація в сучасних дослідженнях аргументації? *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Філософія*. Вип. 1(6), с. 47-50. DOI: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2022/6-9/13>
3. Bochenski, I.M., (1961). *A History of Formal Logic*. University of Notre Dame Press.
4. Frege, G., (1970). *Philosophical Writings*. Translated by P. Geach and M. Black. Basil Blackwell, Oxford
5. Gregory, Paul A., (2017). *Formal Logic* Broadview Press.
6. Kahneman, D., (2011). *Thinking, Fast and Slow*. Penguin Books, 2011.
7. Khomenko, Iryna., (2018). A Look at Informal Logic. *Future Human Image*, Volume 9, p.52-62. DOI: <https://doi.org/10.29202/fhi/9/5>
8. Khomenko, Iryna. and Shramko, Yaroslav. (2021) Logic and philosophy: lines of interaction Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Philosophy, 2021, Vol. 4 № 4, 2021, p.14-23. DOI: https://doi.org/10.17721/2523_4064.2021/4-2/12.
9. Russell, Marcus., (2017). *Introduction to Formal Logic with Philosophical Applications*. Oxford University Press.
10. Smith, Peter., (2003). *An Introduction to Formal Logic*. Cambridge University Press.